

CYPRIAN KAMIL NORWID

PIERŚCIEN WIELKIEJ DAMY

CZYLI EX-MACHINA - DUREJKO

TEATR IM. CYPRIANA KAMILA NORWIDA
W JELENIEJ GÓRZE

Dyrektor Naczelny - Piotr Jędrzejak

Sezon 2014/2015

DOFINANSOWANE PRZEZ
MIASTO JELENIA GÓRA

Cyprian Kamil Norwid

**PIERŚCIEN WIELKIEJ DAMY,
czyli ex-machina-Durejko**

Reżyseria i adaptacja - Piotr Jędrzejak

Scenografia - Marek Brodowski

Muzyka - Sławomir Kupczak

Kostiumy - Aneta Tulisiz-Skórzyńska

Osoby:

Hrabina MARIA HARRYS (wdowa) - Magdalena Kępińska

MAK-YKS, daleki krewny jej męża - Robert Mania

MAGDALENA TOMIR, poufna Hrabiny - Marta Kędziora

KLEMENTYNA, żona Sędziego - Małgorzata Osiej-Gadzina

SZTUKMISTRZ- URZĘDNIK/MAJSTER ogni sztucznych - Andrzej Kępiński

Graf SZELIGA - Piotr Koniecznyński

Sędzia KLEMENS DUREJKO - Robert Dudzik

SALOME, odźwierna - Iwona Lach

Spektakl bez przerwy

Asystent reżysera - Andrzej Kępiński

Przedstawienie prowadzi - Grażyna Mieczkowska

Premiera na Scenie Studyjnej 29 listopada 2014 r.

Ludzie ci si są zakalą światła!...
odpycha on ich usławicznie,
Coraz dalej, coraz skorzej, z ziemi...
Aż nareszcie mówią: "To jest wariat!"
(...) Nie każdy-bo, co z sobą rozmawia.
Jest wariatem...
i nie każdy nawet.
Co tak skromnie mieszka, jest lada kłó! -

Cyprian Kamil Norwid, Pierścień Wielkiej Damy (1872)

Cyprian Kamil Norwid (24 września 1821 - 23 maja 1883)

1821 - 1830 - pierwsze lata życia małego Cypriana, najmłodszego z czwórki rodzeństwa, po śmierci matki wychowywanych przez prababkę

1830 - 1835 - Cyprian Kamil Norwid podejmuje, z częstymi przerwami, edukację gimnazjalną w Warszawie

1835 - śmierć ojca to początek problemów finansowych, z którymi będzie borykał się do końca życia

1837 - 1842 - podejmuje studia malarskie oraz debiutuje anonimowym lirykiem "Mój ostatni sonet"

1842 - początek podróży po Europie: Kraków, Wrocław, Drezno, Merienbad, Praga, Norymberga, Monachium, Wenecja, Florencja

1842 - 1847 - studia rzeźby i rytownictwa w Akademii Sztuk Pięknych we Florencji: poznaje Marię Kalegris i podróżuje u jej boku po Włoszech: aresztowanie w Berlinie za kontakty z emisariuszami (pobyt w więzieniu spowoduje późniejsze problemy ze słuchem): początek znajomości z Zygmuntem Krasieńskim oraz Adamem Mickiewiczem

1849 - 1852 - wyjazd do Paryża, gdzie poznaje Fryderyka Chopina oraz Juliusza Słowackiego: Norwid zmaga się z ciężką sytuacją finansową, a na domiar złego jego prace zostają nieprzychylnie przyjęte przez krytykę

1852 - 1854 - podróż do Ameryki (przez Londyn), która przynosi mu jedynie wielką tęsknotę za starym kontynentem i chorobę

1854 - 1865 - powrót do Paryża, gdzie po śmierci Adama Mickiewicza i Zygmunta Krasieńskiego odmawia znajomości z dawnymi przyjaciółmi: pomimo wydawnictwa tomów poezji, wśród których znalazł się m.in. tom "Vade-mecum" popada w coraz większą biedę

1872 - 1883 - pomimo postępującej głuchoty i kolejnych chorób Norwid nie przestaje pisać i angażować się w sprawy polityczne (gorliwie broni sprawy polskiej w Paryżu): dramatyczna sytuacja finansowa sprawia, że zamieszkuje w Domu św. Kazimierza w Ivry-sur-Seine, gdzie umiera w osamotnieniu tworząc dzieła, które zostaną odkryte i zrozumiane dopiero w okresie Młodej Polski

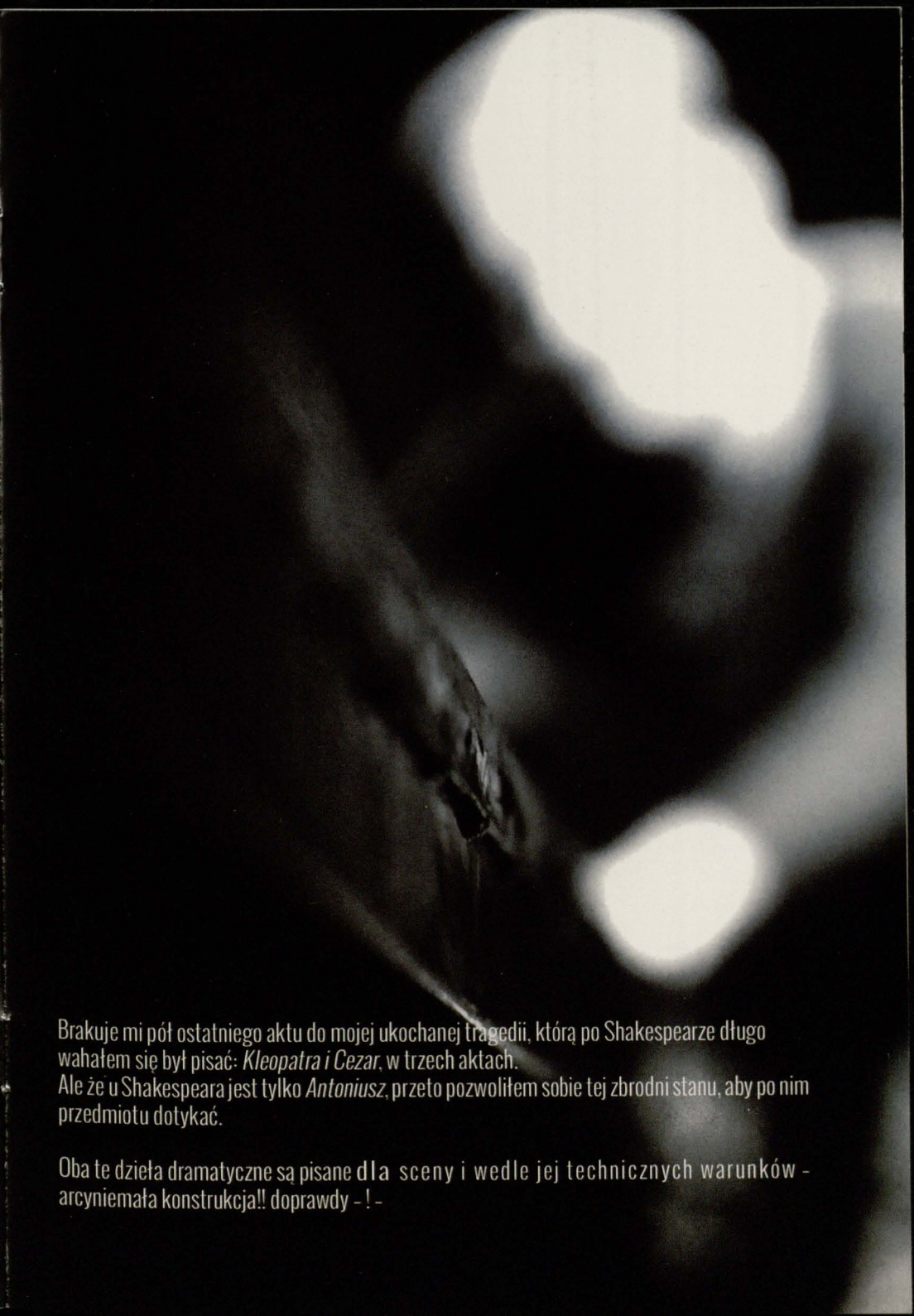
DO JÓZEFA BOHDANA ZALEWSKIEGO

[Paryż] 19 9. b[noyembris] 1872

Drogi Panie Bohdanie!

Dwa dni leżałem w bólach - samotnie -

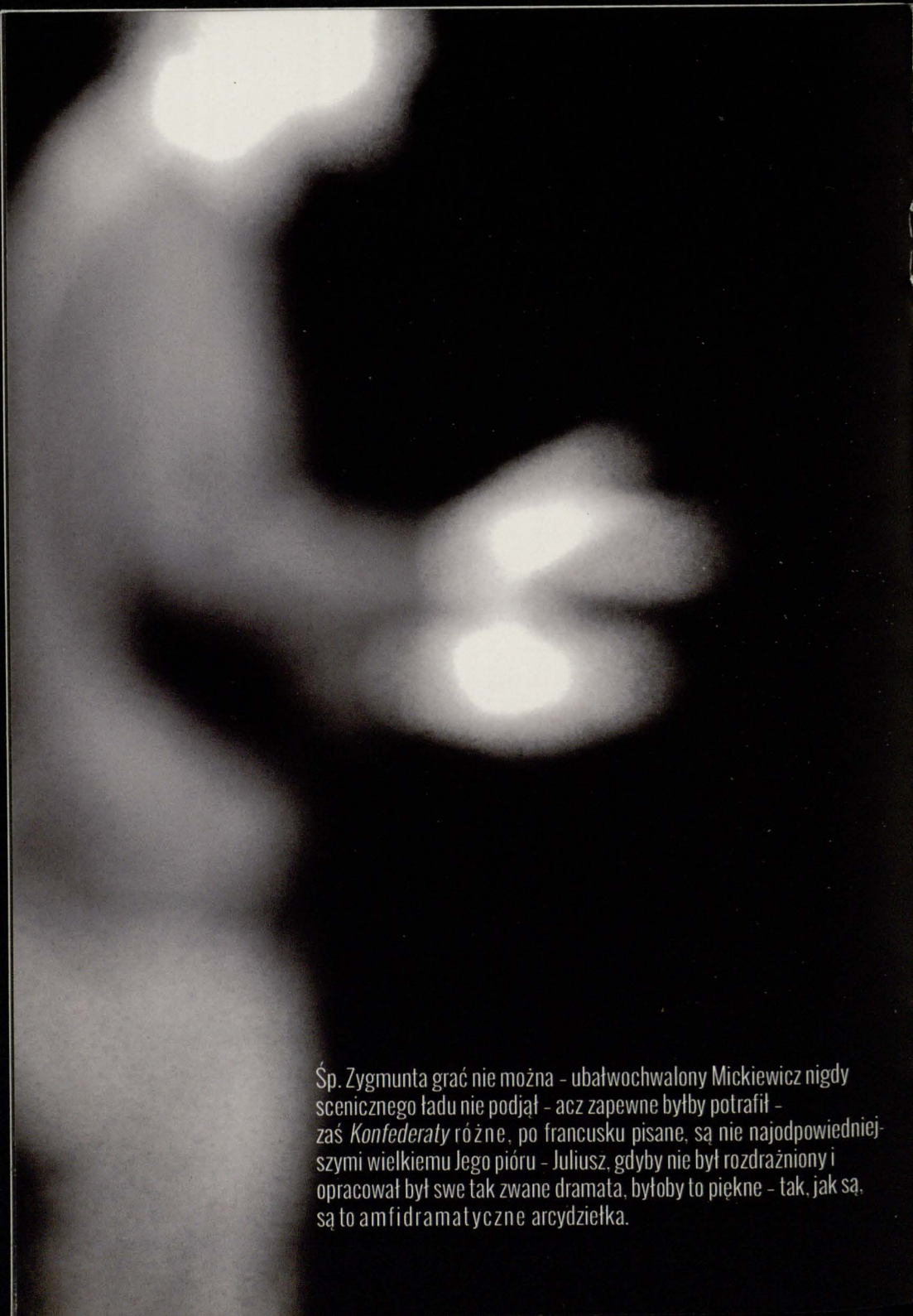
Dziś skończyłem mój jeden dramat we trzech aktach - „*haute-comédie*” - polskiego słowa nie ma, bo nie ma rzeczy - trzeba było ją naprzód zrobić. Tudzież nie ma dlatego, że się społeczeństwo jeszcze własnymi oczyma na siebie nie obejrzało, a przeto „*la haute-comédie*” tłumaczy się francuskim mianem.

Brakuje mi pół ostatniego aktu do mojej ukochanej tragedii, którą po Shakespearze długo wahałem się być pisać: *Kleopatra i Cezar*, w trzech aktach.

Ale że u Shakespearza jest tylko *Antoniusz*, przeto pozwoliłem sobie tej zbrodni stanu, aby po nim przedmiotu dotykać.

Oba te dzieła dramatyczne są pisane dla sceny i wedle jej technicznych warunków - arcyniemąta konstrukcja!! doprawdy -! -

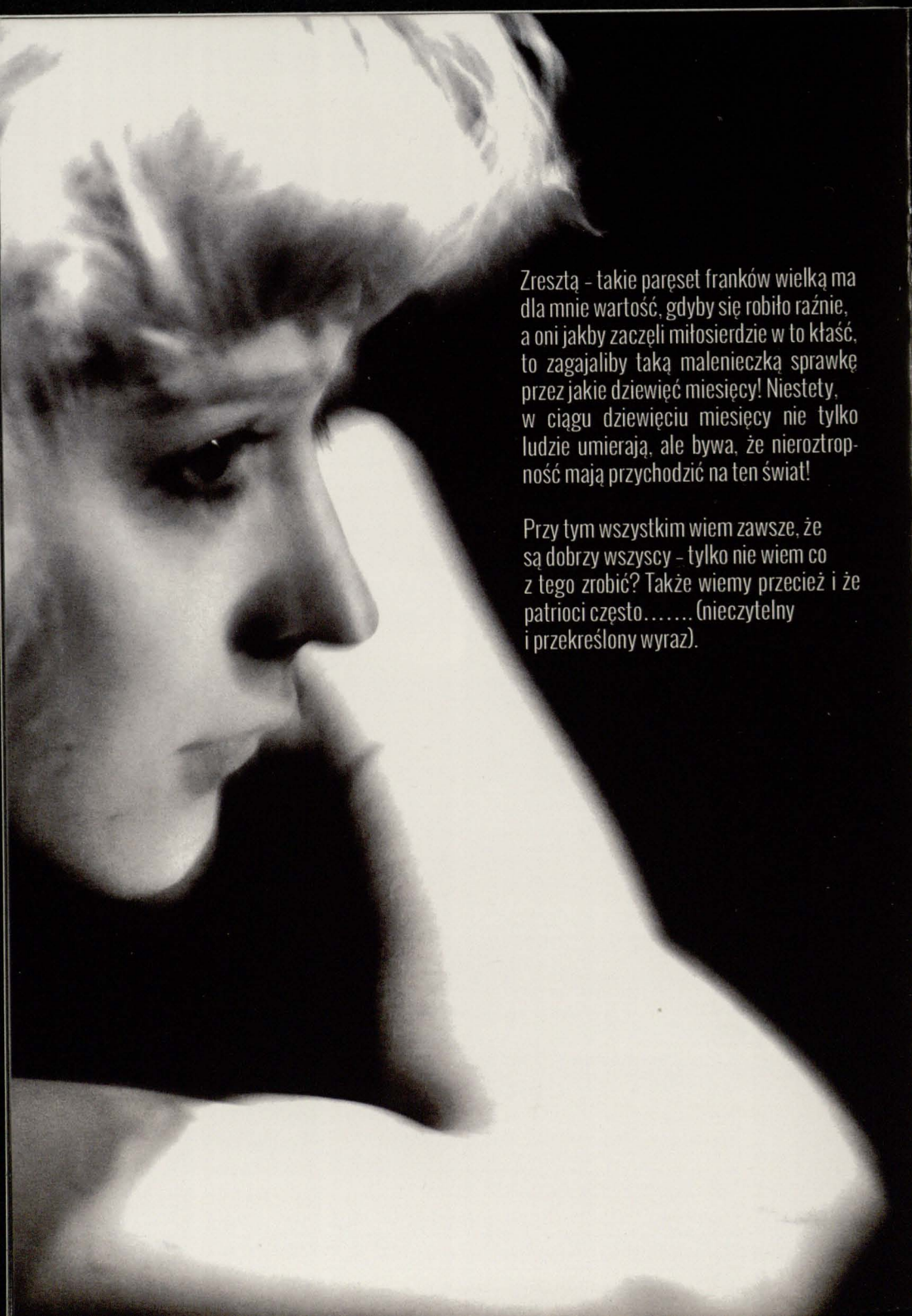
Śp. Zygmunta grać nie można - ubałwochwalony Mickiewicz nigdy scenicznego ładu nie podjął - acz zapewne byłby potrafił - zaś *Konfederaty* różne, po francusku pisane, są nie najodpowiedniejszymi wielkiemu Jego pióru - Juliusz, gdyby nie był rozdrażniony i opracował był swe tak zwane dramata, byłoby to piękne - tak, jak są, są to amfidramatyczne arcydziełka.

Przyjaciele moi (bo i ja mam ich) radzą mi, ażebym zrobił jak Dickens i inni w Anglii i Ameryce, i we wszystkich żywych społecznościach - to jest najął salon - sprzedał jakie kilkadziesiąt biletów po 5 franków i czytał.

Któż to zrozumie? (...)

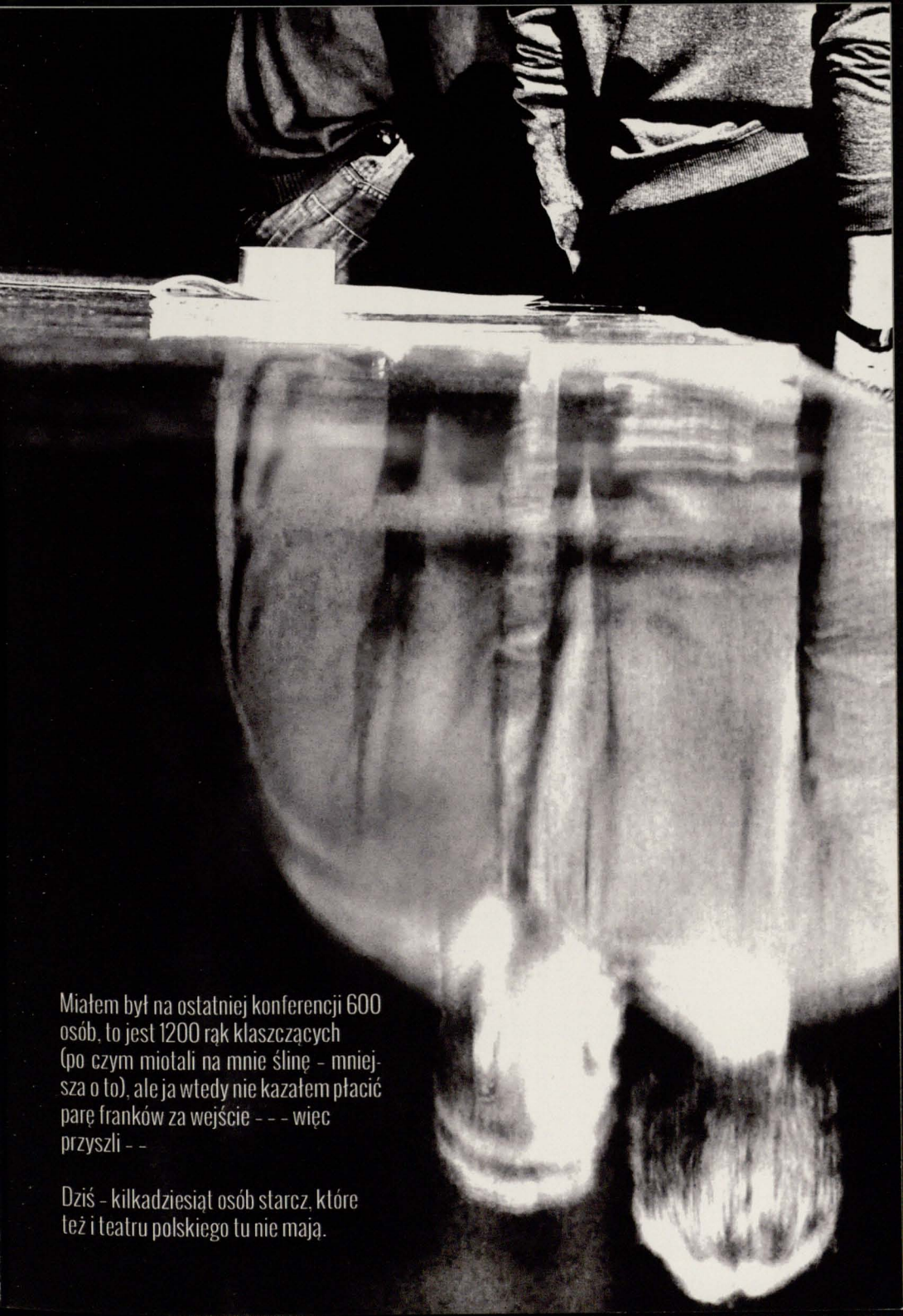

Na to odpowiadają mnie, że mam znajomych i przyjaciół sporo w arystokracji polskiej. - - Prawda! - Oni nawet kiedy postawią mi nieszpety grób i, gdybym przyjął, daliby jałmużnę. Lecz co do zajęcia się rzeczą umysłową albo oceną jej, to przecież zawsze są zajęcia czy to kuracjami u wód, czyli spekulacjami kursowymi, które - jedne i drugie - także szeroko istniejąc w Anglii i Ameryce - pozwalają przy tym obchodzić się literaturą i postępem własnego umysłowego ruchu.

Zresztą - takie paręset franków wielką ma dla mnie wartość, gdyby się robiło raźnie, a oni jakby zaczęli miłosierdzie w to kłaść, to zagajaliby taką malenieczką sprawkę przez jakie dziewięć miesięcy! Niestety, w ciągu dziewięciu miesięcy nie tylko ludzie umierają, ale bywa, że nieroztropność mają przychodzić na ten świat!

Przy tym wszystkim wiem zawsze, że są dobrzy wszyscy - tylko nie wiem co z tego zrobić? Także wiemy przecież i że patrioci często..... (nieczytelny i przekreślony wyraz).

Miałem być na ostatniej konferencji 600 osób, to jest 1200 rąk klaszczących (po czym mitali na mnie ślinę - mniej-sza o to), ale ja wtedy nie kazałem płacić parę franków za wejście - - - więc przyszli - -

Dziś - kilkadziesiąt osób starcz, które też i teatru polskiego tu nie mają.

Pytanie jest wszakże, czyli, dowiedziawszy się, że trzeba zapłacić 5 franków za półtorej godziny, jedni nie pakowaliby się do wyjazdu dla kuracji, drudzy nie mieliby ważniejszych rzeczy spekulacyjnych lub zwykłych im rozmów: „Co tam słychać?” (TAM!... to jest, za nami lub przed nami) - nareszcie, kto się z kim żeni? a zwłaszcza z Domem jakim Cesarza Araukańskiego Aurelego I-go, alians zawierając. Takim to umysłowym życiem społeczeństwa zbawić można zapewne Naród...

Twoje - jakie zdanie w tej mierze?

1872

Cyprian Norwid

Czy taki naród może żyć i czy religia, która tak łęć dozwala, może trwać w sercach śmiertelnych???

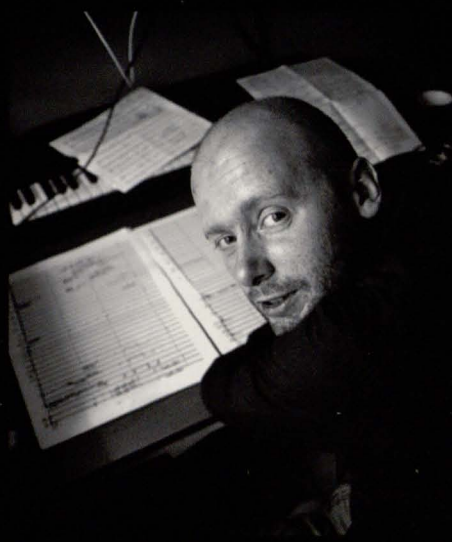
Piotr Jędrzejak (1975) jest aktorem i reżyserem, absolwentem Wydziału Aktorskiego PWSFTviT w Łodzi i Wydziału Reżyserii Dramatu krakowskiej PWST. Ukończył kurs aktorski w Holborn Centre for the Performing Arts w Kingsway College w Londynie. Był także stypendystą Institut del Teatre w Barcelonie. Od 2013 roku pełni funkcję dyrektora naczelnego Teatru im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze. Jako reżyser i aktor współpracował z teatrami w Krakowie, Zabrzu, Kielcach, Olsztynie, Warszawie, Gdańsku i hiszpańskiej Katalonii. Pod jego reżyserią powstały, między innymi,

„Monologi waginy” Eve Ensler (Teatr Stu, Kraków), „7 sekund/In God we trust” Falka Richtera (Teatr im. Stefana Jaracza, Olsztyn), „Edmond” Davida Mameta (Stowarzyszenie Teatralne N50, 18 E18, 46, Zabrze), „Świadkowie” według Tadeusza Różewicza i „Bajzel” Krzysztofa Czeczota (Teatr Ludowy, Kraków–Nowa Huta), „Dzień Walentego” Iwana Wyrpajewa oraz „Żydówek nie obsługujemy” Mariusza Sieniewicza i „Szelmowstwa Skapena” Moliera (Teatr im. Stefana Jaracza, Olsztyn), „Dziady według Stanisława Wyspiańskiego” Adama Mickiewicza i „Kartoteka” Tadeusza Różewicza (Teatr im. Stefana Żeromskiego, Kielce), „Biedny Ja, Suka i Jej Nowy Koleś” Michała Walczaka (Laboratorium Dramatu, Warszawa), „Być jak Kazimierz Deyna” Radosława Paczochy (Teatr Wybrzeże, Gdańsk), „Wyzwolenie” Stanisława Wyspiańskiego (Teatr na Woli im. Tadeusza Łomnickiego, Warszawa), „Burza” Williama Szekspira (Teatr im. Stefana Jaracza, Olsztyn), „Histerie miłosne” Murraya Schisgala (Teatr Studio Buffo, Warszawa) oraz spektakl muzyczny „Univers” (Teatre Microcosmos, El Vilet /Leida/). W Laboratorium Dramatu reżyserował także cykl „Kabaret na Koniec Świata”. Asystował Kazimierzowi Kutzowi przy „Damach i Huzarach” (Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej, Kraków), a także był drugim reżyserem u boku Jerzego Stuhra przy „Ryszardzie III” Williama Szekspira (Teatr Ludowy, Kraków–Nowa Huta). Jako aktor wcielił się (m.in.) w Widmo w „Dziadach. Części drugiej” Adama Mickiewicza w reżyserii Ireny Jun, czy postać Nicka w „Kto się boi Virginii Woolf?” Edwarda Albee’go w reżyserii Laco Adamika. Poza pracą w teatrze Piotr Jędrzejak dużo biega, chodzi po górach, czyta, słucha muzyki klasycznej. Jest także przewodnikiem beskidzkim, interesuje się historią i architekturą, a w wolnym czasie poświęca się życiu rodzinnemu wychowując wraz z żoną Anetą syna Mieszka i córkę Dobrusię.

Marek Brodowski (1988) scenograf, rysownik, grafik. Zajmuje się projektowaniem okładek płyt i plakatów, tworzeniem ilustracji, komiksów, nadruków (także na odzież). Jest autorem wielu plakatów, w tym teatralnych m.in. do takich spektakli jak „Kariera Artura Ui” reż. Wojciech Klemm i „Śmierć Człowieka–Wiewiórki” reż. Natalia Korczakowska (Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze), „Drim” reż. Katarzyna Donner (Teatr Strefa Otwarta we Wrocławiu), „Autobus” reż. Julia Mark (Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze). Zaprojektował scenografię i plakat do spektaklu „Bocian i Lola” reż. Sebastian Krysiak (z piosenkami Marii Peszek) prezentowanego w ramach nurtu OFF na 34. Przeglądzie Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu, a także scenografię i plakat do spektaklu „Miedzianka” w reż. Łukasz Fijał (Teatr im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze) i „Dwadzieścia kilka lat” -

(spektakl dyplomu indywidualnego Mateusza Brodowskiego (PWST Kraków - Filia we Wrocławiu). Tworzy murale i graffiti w Polsce i za granicą.

Sławomir Kupczak (1979) - studiował kompozycję na Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Otrzymał stypendia Ministra Kultury, Fundacji Przyjaciół Warszawskiej Jesieni, Fundacji Muzycznej Ernsta von Siemens'a w Monachium, Stowarzyszenia Autorów ZAIKS, Zarządu Miasta Wrocławia. Komponuje dla Programu II Polskiego Radia (Studio EksperymentalnePR).

W 2006 roku utwór *Anafora VI* otrzymał 4. lokatę na 53. Międzynarodowej Trybunie Kompozytorów UNESCO w Paryżu w kategorii kompozytorów młodych. W tym samym roku za utwór *Anafora VII - Lament* otrzymał drugą nagrodę na 48. Konkursie Młodych Kompozytorów im. Tadeusza Bairda organizowanym przez Zarząd Główny Związku Kompozytorów Polskich.

Sławomir Kupczak jest twórcą muzyki solowej, kameralnej, symfonicznej, elektroakustycznej, teatralnej i filmowej.

Obecnie pracuje nad operą kameralną na zamówienie Teatru Wielkiego Opery Narodowej w Warszawie. W latach 2002 - 2004 współpracował z wrocławskim teatrem ZAR, działającym przy Ośrodku Badań Twórczości Jerzego Grotowskiego (obecnie Instytut Jerzego Grotowskiego) we Wrocławiu. Napisał muzykę do takich spektakli jak: „Zbrodnia z premedytacją” Witolda Gombrowicza w reż. Pawła Passiniego (Teatr Miejski im. Witolda Gombrowicza w Gdyni, 2004); „Jekyll/Hyde, czyli partytura dla jednego człowieka zmierzająca ku dobru” w reż. Jakuba Porcariego (Teatr Polonia, Warszawa, 2010); „Mężczyzna, który pomylił żonę z kapeluszem” (na podst. tekstu O. Sacksa) w reż. Krzysztofa Globisza, kompozycja recytacji (PWST w Krakowie, 2012); „Walka czarnucha z psami” Bernarda-Marie Koltesa w reż. Jakuba Porcariego (Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie, 2013); „Kto się boi Wirginni Woolf?” Edwarda F. Albee’ego w reż. Marii Spiss (Teatr im. Aleksandra Fredry w Gnieźnie, 2014); „Reprodukcja” Marcina Cecki w reż. Jakuba Porcariego (Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie, 2014).

Aneta Tulis-Skórzyńska, kostiumy - absolwentka Wydziału Sztuk Pięknych UMK w Toruniu i Katedry Scenografii na ASP w Krakowie. Na stałe związana z Teatrem Baj Pomorski w Toruniu, gdzie pełni funkcję kierownika pracowni teatralnej. Prowadzi liczne warsztaty plastyczne oraz scenograficzne. W wolnych chwilach pisze sztuki teatralne dla dzieci. Zaprojektowała scenografię do takich spektakli jak: „Czy umiesz gwizdać Johanno?” - Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu, „Przygoda Piotrusia Mniamucha” - Teatr Lalki i Aktora Kubuś w Kielcach, „Strategia Motyli” oraz „Królewski list” - Bałtycki Teatr Dramatyczny w Koszalinie, „Dziadek do orzechów”, „Kandyd czyli optymizm”, „Szewczyk Dratwka” oraz „Pastorałka” - Teatr Baj Pomorski w Toruniu. Wystawy, na których były prezentowane jej prace to „Integracja-dezintegracja” - Galeria Scenografii w Krakowie, „Kino. Sztuka. Mise-en-scene” - interdyscyplinarna wystawa problemowa - Miejska Galeria Sztuki

w Częstochowie „Fedra” - CSW Solvay w Krakowie oraz „Fedra. Inspiracje” - Galeria Sztuki Wozownia w Toruniu.

OPRACOWANIE I REDAKCJA PROGRAMU

Szymon Bogacz, Zuzanna Bućko, Marek Brodowski

Na okładce plakat Apolonii Bronakowskiej i Marka Brodowskiego

ZASTĘPCA DYREKTORA Ryszard Pałac; **KIEROWNIK LITERACKI** Urszula Liksztet; **KIEROWNIK TECHNICZNO - GOSPODARCZY** Wiesław Rymarowicz; **DRAMATURG** Szymon Bogacz; **MONTAŻYŚCI** Aleksander Datkun, Daniel Datkun, Michał Dudek, Andrzej Zapała, Łukasz Zawada; **REKWIZYTOR** Łukasz Dudek; **REALIZATORZY ŚWIATŁA** Mieczysław Oleksyk, Michał Januszkiewicz; **REALIZATORZY DŹWIĘKU** Krystian Kobus, Rafał Pękała; **GARDEROBIANE** Renata Hanusz, Jadwiga Kotowska; **PRACOWNIA FRYZJERSKA** Małgorzata Spanier; **PRACOWNIA PLASTYCZNA** Ewa Chorążyczewska; **DZIAŁ MARKETINGU I ORGANIZACJI PRACY ARTYSTYCZNEJ** Anna Szłaga - kierowniczka działu, Anna Gicala, Małgorzata Popek, Bernarda Topolewska

Zamówienia na bilety indywidualne i zbiorowe przyjmuje Dział Marketingu i Organizacji Pracy Artystycznej Teatru im. Cypriana Kamila Norwida w Jeleniej Górze, Aleja Wojska Polskiego 38 Telefon 75 64 281 30 (31), e-mail: widownia@teatrnorwida.pl

Kasa biletowa czynna od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 - 16.00 oraz na godzinę przed spektaklem

W przygotowaniu :

„Mąż mojej żony” Miro Gavrana

W ramach Sceny Inicjatyw Aktorskich

W przekładzie Anny Tuszyńskiej

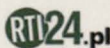
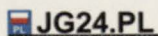
Reżyseria - Henryk Adamek

Premiera na Scenie Studyjnej 31 grudnia 2014 r.

Patroni medialni:

KULTURALNIE

Partnerzy:

Jelenia Plast

TEATR IM. CYPRIANA KAMILA NORWIDA
W JELENIEJ GÓRZE

ARCHIWUM

TEATRU im. CYPRIANA NORWIDA
w JELENIEJ GÓRZE

Nr: 597

www.teatrnorwida.pl

BOGOMMAN

XIV - 611